

УДК 339.54(477):340.147(4-6 ЄС)
DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2021-39-14>

Казакова Л. О.
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри міжнародної політики
Ужгородського національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7529-9543>
Микулин І. Д.
студентка
Ужгородського національного університету

Kazakova Lyudmila
Ph.D, Associate Professor of International Politics Department
Uzhhorod National University
Mykulyn I.
Student
Uzhhorod National University

ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІЙНИЙ АПАРАТ

Анотація. У статті розглянуто ключові аспекти поняття зовнішньоторговельної політики як економічної категорії, зокрема висвітлено основні поняття, види, форми зовнішньоторговельної політики держави, напрями здійснення зовнішньоторговельної політики держави, проведено аналіз поняття «зовнішньоторговельні інтереси». Оцінено роль та обґрунтовано значення активізації зовнішньоекономічних відносин України з ЄС як з основним торговельним партнером України. За результатами дослідження запропоновано авторське визначення поняття зовнішньоторговельної політики держави та наголошено на необхідності вдосконалення державного регулювання засад здійснення зовнішньоекономічної політики України та подальшої активізації економічного співробітництва України з міжнародними партнерами в різних галузях народного господарства.

Ключові слова: зовнішня політика держави, торговельне співробітництво, міжнародне економічне співробітництво, платіжний баланс держави, зовнішньоторговельні інтереси.

Вступ та постановка проблеми. В реаліях сьогодення на розвиток міжнародних економічних відносин впливає ряд факторів, які мають глобальний та регіональний характер. Об'єктивно, глобальними чинниками, які визначають способи задоволення державами своїх інтересів в торгівельній сфері є не лише реагування на попит на ті чи інші товари або послуги, але й врахування загальної кон'юнктури ринків, міграційних процесів, і, звичайно, вироблення механізмів подолання величезного негативного впливу на економічну діяльність всередині країни пандемії COVID-19. Одним з пріоритетів для досягнення поставлених цілей слугує ефективна реалізація зовнішньоторговельної політики державою, вірне визначення її цілей, інструментів, дієвих механізмів, які сприятимуть поживленню торговельних відносин держави з зовнішніми партнерами, що є передумовою подолання економічної кризи, з якою невідворотно зіштовхуються суб'єкти господарювання всіх форм власності в часи глобальної нестабільності в економічному секторі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблематики реалізації зовнішньоторговельної політики України займалися такі науковці, як Г. Артамонова, О. Алімова, К. Брензович, М. Король, В. Ксендзук, В. Мікловда, В. Машкара-Чокнадій, В. Мовчан, Н. Осадча, Т. Ярчук та інші вчені та дослідники.

Метою даної роботи є аналіз методологічних засад здійснення зовнішньоторговельної політики держави як сфери міжнародних економічних відносин.

Результати дослідження. За умов сучасних темпів глобалізації, лібералізації світових торговельних відносин та швидкого розвитку і поширення інноваційних технологій, метою будь-якої країни є створення ефективного

зовнішньоекономічного механізму, здатного забезпечувати та відстоювати інтереси країни в системі міжнародних економічних відносин. І саме торговельна політика є тим інструментом в руках кожної країни, за допомогою якого вона може не тільки задовільняти свої зовнішньоекономічні інтереси, але й сприяти розбудові та розвитку своєї національної економіки, вирішувати різноманітні соціально-економічні проблеми та самостверджуватися в системі сучасних міжнародних відносин.

У вітчизняній та зарубіжній економічній літературі поняття зовнішньоторговельної політики вивчається протягом багатьох років цілою плеядою науковців та дослідників, якими запропоновано ґрунтовні визначення даної категорії, проте й досі у вітчизняній доктрині відсутнє загальноприйняте визначення поняття зовнішньоторговельної політики держави. Так, Л. Шкваря тлумачить зовнішньоторговельну політику держави як діяльність державних органів щодо створення оптимального співвідношення експорту та імпорту країни, що забезпечує сталий економічний розвиток національної економіки та реалізацію країною максимальної вигоди [1, с. 202]. В. Фомічов визначає зовнішньоторговельну політику як цілеспрямований вплив держави на торгівлю відносини з іншими країнами [2, с. 86]. За С. Панчишин зовнішньоторговельна політика держави – це цілеспрямовані дії держави та її органів щодо визначення режиму регулювання зовнішньоекономічної діяльності та оптимізації участі країни в міжнародному поділі праці [3, с. 367].

Зовнішньоторговельна політика держави повинна бути інтегрованою в загальну зовнішньоекономічну політику, тобто в систему заходів, спрямованих на досягнення економікою даної країни певних переваг на світовому ринку

і одночасно на захист внутрішнього ринку від конкуренції іноземних товарів. Разом з цим, зовнішньоторговельна політика, будучи складовою частиною економічної політики держави, може розглядатися як цілком самостійний чинник, що впливає на економічне зростання країни, її країн - партнерів і, отже, міжнародної економіки в цілому.

Існують різні види та напрямки зовнішньоторговельної політики держави, необхідність використання яких залежить як від зовнішніх так і від внутрішніх обставин та викликів, що постали перед державою на певний момент часу та потребують вирішення.

В залежності від участі держави в яких-небудь інтеграційних економічних утвореннях, науковець С. Щербина поділяє зовнішньоторговельну політику на наступні види:

- автономна (самостійна, одностороння), яка передбачає використання інструментів державного регулювання в односторонньому порядку без узгодження чи консультацій з її торговельними партнерами. В такому випадку заходи даної політики застосовуються у відповідь на аналогічні дії інших країн і призводять до виникнення напружених відносин між торговельними партнерами;

- конвенційна (договірна), при якій торговельна політика виробляється у співробітництві з іншими державами. При цьому, регулювання може бути двостороннім, коли заходи торгової політики узгоджуються між країнами, що являються торговими партнерами, та багатосторонніми, коли торговельна політика узгоджується та регулюється багатосторонніми угодами (ГАТТ, угоди в сфері торгівлі країн-членів ЄС, тощо);

- автономно-конвенційна (змішана) передбачає поєднання елементів автономного та конвенційного регулювання міжнародної торгівлі [4, с. 37–38].

Загальноприйнятим є поділ зовнішньоторговельної політики на два види залежно від рівня втручання держави:

1. Вільна торгівля (фрітрейдерство), зміст якої науковець І. Дахно характеризує як торговельну політику держави, що передбачає мінімальний рівень державного втручання у зовнішню торгівлю, яка розвивається на основі вільних ринкових сил попиту та пропозиції [5, с. 38]

2. Протекціонізм, який дослідник А. Кіреєв тлумачить як державну політику захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції шляхом використання тарифних та нетарифних інструментів торгової політики [6, с. 87].

Характер торговельної політики держави, тобто ступінь її жорсткості, зазвичай визначається як агрегований показник, який включає як середній рівень митного тарифу, так і середній рівень та інтенсивність кількісних обмежень (табл. 1).

Вивчаючи періодизацію розвитку зовнішньоторговельної політики, погоджуємося з позицією науковців В. Ксендука та Г. Дроздової, які зазначають, що доктринально розвиток зовнішньоторговельної політики співвідноситься з становленням та розвитком зовнішньоекономічної діяльності в цілому. Так, науковці виокремлюють

наступні етапи розвитку зовнішньоторговельної політики: [7, с. 171; 8]:

- епоху радянських років (1918–1987 рр.);
- роки перебудови (1987–1991 рр.);
- період реформування і розвитку зовнішньоекономічної діяльності і її управління в Україні як суверенної держави (1991 р. до цього часу).

Також в науковій літературі можна знайти дослідження такого дотичного до зовнішньоторговельної політики держави поняття як «зовнішньоторговельні інтереси», зокрема науковця О. Трохачьова характеризує зовнішньоторговельні інтереси як синтез інтересів різних інституціональних одиниць (виробників, експортерів, споживачів, імпортерів, урядових та бізнесових структур), спрямованих на використання конкурентних переваг країни на теренах міжнародного співробітництва і досягнення стратегічної мети – забезпечення високих стандартів життя населення» [9]. Дослідниця Т. Ярчук розкриває поняття «зовнішньоторговельні інтереси» в вузькому розумінні його як вигоду, яка досягається суб'єктами міжнародної торгівлі в процесі здійснення зовнішньоторговельних операцій і включає фактори екзогенного та ендегенного характеру. Т. Ярчук наводить наступні детермінанти, які визначають поняття «зовнішньоторговельний інтерес»:

- наявність суб'єкту (хто має інтерес) та об'єкту (на що спрямований інтерес);
- обумовленість зовнішньоторговельними відносинами і їх суперечностями;
- існування певного напрямку взаємодії в сфері зовнішньоторговельних відносин;
- визначеність в часі;
- присутність певного ступеня реалізації зазначених інтересів [10].

Сьогодні найбільшим торговельним партнером України є Європейський Союз. Політика України щодо розбудови відносин з Європейським Союзом впроваджується на основі Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», де в статті 11 цього Закону однією з основоположних засад зовнішньої політики України є «забезпечення інтеграції України в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в Європейському Союзі» [11]. Так, питома вага торгівлі товарами України з ЄС складає 41,5% від загального обсягу зовнішньої торгівлі України і товаробіг після відкриття зони вільної торгівлі демонструє стаке зростання. Так, в січні-жовтні 2019 року обсяги зовнішньої торгівлі товарами між Україною та ЄС у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року збільшилися на 7,1%, експорт зріс на 6,1%, а імпорт на 7,9%. Україна виходить на ринок ЄС з новими товарами, серед яких все більшу частку починають займати товари з високим ступенем обробки. Активно використовуються і можливості безмитного експорту в рамках тарифних квот. У 2019 р. українські експортери використовували можливості 32 з 40 тарифних квот, 11 з яких використані у повному обсязі та 2 використані більш ніж на 95% (у 2018 році вико-

Таблиця 1

Характер зовнішньоторговельної політики країни

Режим нетарифних обмежень	Відкритий	Поміркований	Обмежувальний
Відкритий	Вільна торгівля	Поміркований	Протекціонізм
Поміркований	Поміркований	Поміркований	Протекціонізм
Обмежувальний	Протекціонізм	Протекціонізм	Протекціонізм

Джерело: [6, с. 202]

ристовувались можливості в рамках 32 тарифних квот, у 2017 році – в рамках 29 тарифних квот, а у 2016 – в рамках 26 тарифних квот) [12]. Угода про асоціацію «Україна – ЄС» передбачає не лише обнуління митних ставок у двосторонній торгівлі. Україна також має впроваджувати європейські технічні стандарти, фітосанітарні правила, інші регуляції, що стосуються безпечності промислової й харчової продукції [13; 14].

Загальновідомо, що основним документом, яким на сьогодні визначається форма, зміст, а також процедура та механізми координації співробітництва між Україною та ЄС, є Угода про асоціацію Україна – ЄС, відповідно до ст. 460-470 Глави I «Інституційна структура» Розділу VII «Інституційні, загальні та прикінцеві положення» якої основними координуючими органами є Саміти Україна-ЄС, Комітет асоціації, Парламентський комітет асоціації, Платформа громадянського суспільства.

У 2019 році було внесено зміни до Додатка I-A до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в частині зміни зобов'язань Європейського Союзу щодо обсягів тарифних квот на м'ясо птиці в бік збільшення, що зробить можливим забезпечити збереження інтересів українських виробників м'яса птиці, розширення номенклатури товарів і послуг на внутрішньому ринку, а також туристичних можливостей. За результатами 2020 року питома вага торгівлі товарами та послугами з ЄС склала 40,7% від загального обсягу торгівлі України (за результатами січня-червня 2021 р. – 40,0%) [12].

Крім ЄС, стратегічно важливими партнерами в галузі міжнародної торгівлі є Канада, США, Китай, країни Північної Америки тощо. Угоди про вільну торгівлю підписано також із Канадою, яка охоплює торгівлю товарами й державні закупівлі, Грузією (торгівля товарами), Македонією (торгівля товарами), Чорногорією (торгівля товарами та послугами), країнами Європейської асоціації вільної торгівлі (Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія, Швейцарія), а також країнами СНД (із 1 січня 2016 р. Росія в односторонньому порядку відмовилася виконувати свої зобов'язання в рамках цієї угоди) [15].

За інформацією зі ЗМІ, Україна та Туреччина планують підписати угоду про вільну торгівлю, переговори про яку тривають вже багато років, у лютому 2022 року.

Щодо співробітництва з США, то 1 січня 1976 року відповідно до Закону США «Про торгівлю» 1974 року було засновано Генералізовану систему преференцій

США (the U.S. Generalized System of Preference – GSP/ГСП) призначену для сприяння економічному зростанню в країнах, що розвиваються, шляхом надання товарам за понад 5 000 тарифними лініями Гармонізованого тарифу США пільгового безмитного режиму ввезення на територію США із визначених американським урядом країн – бенефіціарів ГСП (121 країни і території, зокрема й України). Дана система діяла до 31 грудня 2020 року. За даними Міністерства економіки України, у рамках ГСП Україна протягом 2012–2018 років щорічно експортувала до США товарів на суму від 26 до 70 млн. дол. США, у т.ч. пігменти та заготовки на основі діоксиду титану, окремі види нафтопродуктів, феромарганець, вироби з дерева, вентилятори, бурильні інструменти та обладнання, окремі види оптики, а також кондитерські, шоколадні вироби, соки тощо [16].

Незважаючи на безперечний позитив, який несе в собі політика вільної торгівлі, у чистому вигляді вона ніколи й ніде не застосовувалася. Україна тут також не є винятком. Застосування протекціонізму в певних галузях пояснюється тим, що провідними статтями експорту є сировина та товари з низькою доданою вартістю. Проте, як зазначає науковця М. Король, національна продукція в багатьох сферах є також слабким конкурентом, економіка більшою мірою все ж сировинно орієнтована, тому науковця пропонує приділити більшу увагу наукомістському виробництву та товарам із високою доданою вартістю) [15].

Отже, аналіз представлених у науковій літературі визначень поняття «зовнішньоторговельна політика держави» дозволяє запропонувати наступне визначення – це комплекс правових, економічних, політичних управлінських рішень, які застосовуються в рамках здійснення зовнішньої політики держави, за допомогою яких забезпечує регулювання міжнародного економічного співробітництва в галузі торгівлі.

Висновки. Розробка та ефективна реалізація комплексу управлінських рішень в сфері міжнародної торгівлі має великий вплив не тільки на платіжний баланс держави, але й на визначення ролі держави в міжнародному економічному співробітництві, тому відповідні процеси мають супроводжуватися використанням необхідного арсеналу засобів та інструментів, що розроблені на основі виключно об'єктивних економічних показників з метою формування іміджу України як надійного суб'єкта міжнародних економічних відносин.

Список використаних джерел:

1. Шкваря Л. В. Мировая экономика. Курс лекций. Учебное пособие для вузов. Москва : ЮНИТИ-ДАНА, 2005. 348 с.
2. Фомичев В. И. Международная торговля. Москва : ИНФРА-М, 2001. 446 с.
3. Панчишин С. Макроекономіка : Навчальний посібник. Київ : Либідь, 2001. 601 с..
4. Щербина С. В. Торговельна політика : конспект лекцій для слухачів спеціальності «Державне управління». Київ : НАДУ, 2012. 60 с.
5. Дахно І. І. Міжнародна торгівля. Київ : МАУП, 2003. 293 с.
6. Киреев А. П. Международная экономика. Москва : Международные отношения, 1997. 415 с..
7. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2002. 171 с.
8. Ксендзук В.В. Вплив історичного розвитку зовнішньої торгівлі на формування державної зовнішньоторговельної політики України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 4. 2019. URL: http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/4_2019/45.pdf (дата звернення: 18.10.2021).
9. Трохачьова О.В. Національні економічні інтереси та їх реалізація у зовнішньоторговельній сфері. *Матеріали міжнародної інтернет-конференції «Формування та розвиток економіки в сучасних умовах господарювання»*. URL: <http://viem.edu.ua/konf2/art.php?id=1012>. (дата звернення: 01.10.2021).
10. Ярчук Т. М. Зовнішньоторговельні інтереси та методичні інструментарії їх оцінки. *Ефективна економіка*. 2013. Вип. 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2725> (дата звернення: 01.10.2021)
11. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 1 липня 2010 року № 2411-VI. *Сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text> (дата звернення: 19.10.2021).
12. Торговля з ЄС за 2019-й рік у фактах та цифрах. *Євроінтеграційний портал*. Вип. від 03.02.2020. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/zona-vilnoi-torhivli> (дата звернення: 15.10.2021).

13. Артамонова Г. Зовнішня торгівля України з ЄС: можливості та виклики. *Журнал європейської економіки. Видання Тернопільського національного економічного університету*. 2019. Т. 18. № 3(70). С. 286. URL: <http://jeej.tneu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1398/1389> (дата звернення: 21.10.2021).
14. ЄС – Україна: поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі. *Представництво Європейського Союзу в Україні*. URL: http://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/documents/virtual_library/dcfta_guidebook_web.pdf (дата звернення: 19.10.2021).
15. Король М.М., Шумнегра О.Р. Оцінка зовнішньоторговельної політики України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 24(2). С. 83–89. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvshumnevcg_2019_24%282%29__18 (дата звернення: 7.10.2021).
16. Сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0d1654bd-6bc4-4b56-9759-07e33858cdfa&title=GeneralizovanaSistemaPreferentsiiSsha&isSpecial=true> (дата звернення: 16.10.2021).

References:

1. Shkvarya L.V. (2005) *Myrovaya ekonomika. Kurs lektsyy. Uchebnoe posobyе dlya vuzov* [World Economy. Course of lectures. A textbook for universities]. Moscow:UNITI-DANA, 348 p.
2. Fomichev V.I. (2001) *Mezhdunarodnaya torgovlya* [International Trade]. Moscow: INFRA-M, 446 p.
3. Panchishin S. (2001) *Макроекономіка: Uchebnoye posobiye* [Macroeconomics: Textbook]. Kyiv: Lybid', 601 p.
4. Shcherbyna S.V. (2012) *Torhovel'na polityka: konspekt lektsiy dlya slukhachiv spetsial'nosti «Derzhavne upravlinnya»* [Trade policy: a synopsis of lectures for students majoring in "Public Administration"]. Kyiv: NAPA. 60 p.
5. Dakhno I.I. (2003) *Mizhnarodna torhivly*. [International trade]. Kyiv: MAUP. 293 p.
6. Kireev A.P. (1997) *Mezhdunarodnaya ekonomika* [International Economics]. Moscow: International Relations, 415 p.
7. Drozdova H.M. (2002) *Menedzhment zovnishn'oeconomichnoi diial'nosti pidpriemstva* [Management of foreign economic activity of the enterprise]. Kyiv: TsUL, 171 p.
8. Ksendzuk V. (2019). *Vplyv istorychnoho rozvytku zovnishn'oyi torhivli na formuvannya derzhavnoyi zovnishn'otorhovel'noyi polityky Ukrayiny* [The influence of the historical development of foreign trade on the formation of the state foreign trade policy of Ukraine]. *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*. Vol. 4. Available at: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/4_2019/45.pdf (accessed 18 October 2021).
9. Trjohachova O. (2008) *Natsionalni ekonomichni interesy ta ih realizatsiya u zovnishnjotorgivelnij sferi* [National economic interests and their realization in foreign trade activity]. *Formuvannya ta rozvytok ekonomiky v suchasnyh umovah*. Available at: <http://viem.edu.ua/konf2/art.php?id=1012>. (accessed: 01 October 2021).
10. Yarchuk T.M. (2013) *Zovnishn'otorhovel'ni interesy ta metodychni instrumentariyi yikh otsink*. [Foreign trade interests and methodological tools for their evaluation]. *Efektivna ekonomika*. P. 11. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2725> (accessed 01 October 2021)
11. Verkhovna Rada of Ukraine (2010). *Pro zasady vnutrishn'oyi i zovnishn'oyi polityky* [On the principles of domestic and foreign policy]. Law of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text> (accessed 10 October 2021).
12. Yevrointehratsiynyy portal (2020). *Torhivlya z YES za 2019-y rik u faktakh ta tsyfrakh* [Trade with the EU in 2019 in facts and figures]. Available at: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/zona-vilnoi-torhivli> (accessed 15 October 2021).
13. Artamonova H. (2019) *Zovnishnia torhivlia Ukrainy z YES: mozhlyvosti ta vyklyky* [Foreign trade of Ukraine with the EU: opportunities and challenges]. *Zhurnal yevropeiskoi ekonomiky. Vydannia Ternopil'skoho Natsionalnoho Ekonomichnoho Universytetu*, vol. 18, no. 3 (70), pp. 283–295. Available at: <http://jeej.tneu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1398/1389> (accessed 15 October 2021).
14. Delegation of the European Union to Ukraine (2013). *YES – Ukrayina: pohlyblena ta vseokhoplyuyucha zona vil'noyi torhivli* [EU – Ukraine: a deep and comprehensive free trade zone]. Available at: https://eeas.europa.eu/archives/delegations/ukraine/documents/virtual_library/dcfta_guidebook_web.pdf (accessed 27 October 2021).
15. Korol M., Shumniehra O. (2019) *Otsinka zovnishn'otorhovel'noyi polityky Ukrayiny* [Evaluation of the Ukrainian foreign trade policy]. *Uzhorod National University Herald. International Economic Relations and World Economy*, vol. 24 (2), pp. 83–89.
16. Ministry of Econom of Ukraine (2021). Available at: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0d1654bd-6bc4-4b56-9759-07e33858cdfa&title=GeneralizovanaSistemaPreferentsiiSsha&isSpecial=true> (accessed 16 October 2021).

ВНЕШНЕТОРГОВАЯ ПОЛИТИКА УКРАИНЫ: ПОНЯТИЙНО-КАТЕГОРИАЛЬНЫЙ АППАРАТ

Аннотация. В статье рассмотрены ключевые аспекты понятия внешнеэкономической политики как экономической категории, в частности, освещены основные понятия, виды, формы внешнеэкономической политики государства, направления осуществления внешнеэкономической политики государства, проведен анализ понятия «внешнеэкономические интересы». Оценена роль и обоснована значимость активизации внешнеэкономических отношений Украины с ЕС как с основным торговым партнером Украины. По результатам исследования предложено авторское определение понятия внешнеэкономической политики государства и отмечено необходимость совершенствования государственного регулирования основ осуществления внешнеэкономической политики Украины и дальнейшей активизации экономического сотрудничества Украины с международными партнерами в различных отраслях народного хозяйства.

Ключевые слова: внешняя политика государства, торговое сотрудничество, международное экономическое сотрудничество, платежный баланс государства, внешнеэкономические интересы.

UKRAINE'S FOREIGN TRADE POLICY: CONCEPTUAL AND CATEGORICAL APPARATUS

Summary. The article considers the key aspects of the concept of foreign trade policy as an economic category, in particular, covers the basic concepts, types, forms of foreign trade policy, areas of foreign trade policy, analyzes the concept of "foreign trade interests". The role and substantiation of the intensification of Ukraine's foreign economic relations with the EU as Ukraine's main trading partner are assessed. Global factors that determine the ways in which states meet their interests in trade are not only responding to demand for certain goods or services, but also taking into account the general market conditions,

migration processes, and, of course, developing mechanisms to overcome the huge negative impact on economic activity within the country of the COVID-19 pandemic. One of the priorities for achieving the goals is the effective implementation of foreign trade policy by the state, the correct definition of its goals, tools, effective mechanisms that will revive trade relations between the state and external partners, which is a prerequisite for overcoming the economic crisis. forms of ownership in times of global instability in the economic sector. Given the current pace of globalization, liberalization of world trade relations and the rapid development and spread of innovative technologies, the goal of any country is to create an effective foreign economic mechanism capable of securing and defending the country's interests in the system of international economic relations. And trade policy is the tool in the hands of each country, through which it can not only satisfy its foreign economic interests, but also contribute to the development and development of its national economy, solve various socio-economic problems and assert itself in the system of modern international relations. According to the results of the exploration, the author's definition of the concept of foreign trade policy of the state is proposed and the need to improve state regulation of the principles of foreign economic policy of Ukraine and further intensify economic cooperation of Ukraine with international partners in various sectors of the economy.

Key words: foreign policy of the state, trade cooperation, international economic cooperation, balance of payments of the state, foreign trade interests.